

ЩОДО ІНТЕГРАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ

*Л.В. Єрофєєнко, канд. юрид. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Головний вектор сучасного розвитку вищої економічної освіти в Україні визначається загальним спрямуванням вітчизняної вищої школи на входження до загальноєвропейського і світового освітнього простору, гармонізацію національних і міжнародних стандартів вищої освіти. Чи не найважливішим чинником господарського й соціального зростання суспільства в країні постає економічна освіта й підготовка конкурентоспроможних фахівців-економістів.

Стратегічна мета реформування й модернізації вищої освіти і науки в Україні – створення ефективного інноваційного освітнього середовища у вищих навчальних закладах через сприяння прогресивним нововведенням, упровадження найсучасніших технологій і моделей навчання.

У розвинених європейських країнах економічна освіта, на відміну від вітчизняної, є одним із пріоритетних напрямів розвитку освіти в цілому. Адже важливим є отримання не просто вищої освіти, а саме якісної. Наприклад, у США Національна рада з економічної освіти, Американська економічна асоціація, Комітет з економічної освіти спонсорують ряд програм із метою поліпшення навчання економіки, застосування інноваційних методів та оцінки якості освіти. [1]

Глобальний розрив між реальним сектором економіки та освітньою сферою, невідповідність якості кадрів сучасним потребам ринку праці, відсутність розвитку інноваційної діяльності університетів призводять до стагнування національної економіки і підривають позиції України в різних міжнародних рейтингах.

Педагогічна наука твердить: щоб навчати цікаво та ефективно, треба правильно вибрати методи навчання. Так, економічний вибір, як складова економічної освіти, є важливим елементом через те, що студенти повинні навчитись приймати доцільні рішення як на індивідуальному, так і на суспільному рівні з приводу використання обмежених ресурсів для забезпечення зростаючих потреб людини і суспільства. Саме тому економіку досить часто називають наукою про прийняття рішень.

Наступною складовою є економічна концепція, яка включає п'ять основних принципів, на яких ґрунтується економічне мислення. «Перший – стосується причини виникнення економічних проблем, а саме – через дефіцит. Тому людина та суспільство повинні оцінити існуючі компроміси та зробити вибір. Наступний принцип базується на визначенні витрат (виборі кращої альтернативи). Принцип оцінки альтернативних витрат означає порівняння граничних витрат із граничними вигодами. Для кращого розуміння економічних процесів, оцінки причин та наслідків використовують спостереження та дані для побудови й тестування моделей досліджуваних економічних процесів, що розкриває суть четвертого принципу. П'ятим принципом, є визначення того, що конкуренція створює проломи на ланцюгу заміни витрат альтернативними». [2]

Останньою складовою економічної освіти є економічні цілі, а саме: відповідність економічної політики економічним цілям. Вирішення даних питань вимагають упорядкування грошово-кредитної та фінансової політики, утримання стабільності цін та відсоткових ставок, досягнення економічного зростання тощо.

Усі наведені складові економічної освіти є основою для побудови будь-якої економічної програми. Інноваційним підходом у вивченні економіки є організація оперативних груп із надання консультацій населенню з економічних питань.

Одним із широко застосовуваним іноземними викладачами підходом у вивченні економіки є «перевернутий» підхід. Суть полягає в тому, що події, які традиційно відбувались в аудиторії, тепер можуть відбуватися за її межами, і навпаки. [2, 3]

В основі методів навчання економічним дисциплінам лежить система методичних прийомів та засобів, що враховує специфіку економічних знань як предмета навчання та вікові особливості освітніх груп навчання.

Найважливішим принципом навчання є принцип поєднання різних методів і прийомів навчання. Майстерність викладача полягає в тому, щоб оптимальним чином поєднувати методи та прийоми, які забезпечують ефективність навчання.

Надзвичайно важливою є така складова як обмеження в часі. В умовах вищого навчального закладу викладач має стільки часу, скільки необхідно для подання студентам основної інформації за обраною темою. Саме тому, вимір часу є одним із ключових факторів при виборі методики викладання. Чим більше часу з використанням конкретного методу вимагає навчання, тим менше часу залишається для подання додаткових матеріалів.

Попри доведену необхідність використання інноваційних методів у навчанні, значна кількість студентів вважають достатнім метод навчання, що дозволяє їм пасивно слухати предмет і за яким вони гарно будуть підготовлені до випробувань (в протизагу необхідності практичного застосування отриманих знань). Таким чином, деякі викладачі можуть отримати досить високі рейтинги, не використовуючи передових методів у навчанні. Допоки основною метою буде теоретичне вивчення матеріалу і очікування позитивної оцінки в кінці семестру, доти така ситуація залишатиметься незмінною. [3]

Для підвищення якості економічного навчання, можливості випускників ВНЗ ставати конкурентоспроможними фахівцями в галузі економіки не лише в Україні, а й для співпраці за кордоном, і, як наслідок, виходу України на розвинений міжнародний економічний простір, нагальною постає необхідність запозичити освітянський досвід розвинених країн та запровадити ефективні методи навчання студентів, такі як:

- надавати можливість брати участь у міжнародних симпозиумах і конференціях з виїздом за кордон;
- участь студентів у суспільно-економічних проектах, в тому числі міжнародних;
- використовувати нові технології в навчанні, а саме: мультимедіа, відеозаписи, фільми, телепередачі, імітаційні ігри, електронні підручники тощо; студент повинен вдома самостійно переглядати лекцію, а в аудиторії можливе виконання роботи, яка, зазвичай, подавалась студенту для домашнього завдання;

- запроваджувати у навчанні використання інноваційних технологій отримання інформації для того, щоб студент міг перебувати в курсі останніх подій, які відбуваються у сфері світової економіки тощо.

Перелік посилань:

1. Грицуленко С. І. *Методика викладання економічних дисциплін : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]* / С. І. Грицуленко, Н. Ю. Потапова-Сінько, К. М. Гарбера. К. – Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2012. – 224 с.

2. Даниэль Уэнтленд *Руководство для определения того, какие методики преподавания использованы в экономическом образовании [Электронный ресурс]*. – Режим доступа: <http://miqa3673.narod.ru/1209.html> – Заголовок з екрана.

3. Ступчук С. М. *Методичні аспекти викладання економіки у вищих навчальних закладах: зарубіжний досвід [Електронний ресурс]* / С. М. Ступчук // *Економіка. Управління. Інновації*. – 2014. – № 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2014_2_54 – Заголовок з екрана.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ТЕСТОВОЇ ДІАГНОСТИКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ

*О.Й. Жабинець, канд. екон. наук, доцент
ДУ «Інститут регіональних досліджень
імені М.І. Долишнього НАН України», м. Львів*

Сьогодні в системі навчання вищої школи гостро постає проблема ефективності оцінювання знань та умінь студентів. Ця проблема стає особливо актуальною, оскільки система вищої освіти в Україні підлягає реорганізації у відповідності до вимог часу та світових стандартів. Удосконалення системи підготовки висококваліфікованих фахівців вимагає посилення уваги до проблеми контролю знань, в т.ч. в умовах кредитно-модульної системи навчання. Підходи до ефективності оцінки знань студентів повинні розглядатись не тільки з точки зору забезпечення навчальної та контрольної функцій, але також виховної, розвиваючої та методичної.

Сучасна педагогічна наука володіє значною кількістю теоретичних і практичних надбань стосовно педагогічного діагностування навчально-виховного процесу. Одним із методів діагностики знань студентів у вищому навчальному закладі є тестування. Сьогодні тестові завдання включаються до усіх видів семестрового контролю: як поточного, так і підсумкового. При написанні модульних контрольних робіт тестові завдання в обов'язковому порядку подаються разом із теоретичними питаннями та задачами чи ситуаційними завданнями. На даному етапі надзвичайно важливим для викладача є розробка тестів однакової складності для усіх варіантів завдань. Крім того, при складанні тестів важливо визначити наступне: тестові завдання будуть перехресно співпадати із змістом теоретичних питань, чи будуть стосуватись лише тих тем змістового модуля, які не охоплюються теоретичними питаннями, а може варто тестовими завданнями повністю замінити теоретичні питання з метою унеможливлення списування. Важливим є також визначення кількості тестових завдань та їх видів. Усі ці фактори лежать в основі ефективності застосування тестів для оцінки рівня знань та умінь студентів не тільки у завданнях модульного контролю, але й у залікових завданнях чи екзаменаційних білетах, а також у поточному контролі.